

PREVALENCA E MODELEVE ANATOMIKE TË PEMËS KORONARE NË POPULLATËN SHQIPTARE. STUDIM ANGIOGRAFIK

ALBI FAGU, BLENDI HORJETI, EDVIN DADO, ELVIS PAVLI,
ALBANA DOKO, ARTAN GODA*

Summary

PREVALENCE OF CORONARY ANATOMY MODELS IN THE DIAPHRAGMATIC ASPECT OF THE HEART IN THE ALBANIAN POPULATION. AN ANGIOGRAPHIC STUDY

Detailed knowledge about normal coronary artery anatomy and their variation has become of main importance in a time when development of newer imaging techniques and their growing implication in revascularization treatment are the principal directions of cardiology science.

Results and methods: 810 patients who underwent coronary angiography in the Cath Lab during 2001-2004 were evaluated for coronary anatomy variability in the diaphragmatic aspect of the heart. A classification with 5 subtypes of coronary dominance was used: **Right dominance-Group I**-485 patients (59.9%), **Right intermediary dominance-Group II**-65 patients (8.1%), **Balanced dominance-Group III**-99 patients (12.2%), **Left intermediary dominance-Group IV**-35 patients (4.3%), **Left dominance-Group V**-69 patients (8.5%), **Not able to evaluate**- 57 patients (7%). There were no significant differences in dominance between sexes. PDA length relative to the interventricular sulcus and LAD overpassing of the apex were also under observation.

Conclusion: Right dominance was reconfirmed, followed by Balanced dominance and Left dominance, No difference between genders was seen.

Në ditët e sotme me përdorimin gjithnjë e më të shpeshtë të teknikave imazherike për diagnostikim dhe me përhapjen gjithnjë e më të madhe të trajtimeve jo-agresive, njohuria e detajuar e anatomisë normale të arterieve koronare dhe variacioneve të saj është bërë thelbësore.

Termi anatomi normale koronare i referohet strukturave që gjenden në shumicën e rasteve në imazherinë kardiake duke përfshirë këtu dhe variante me shpeshtësi mbi 1 % (për t'u dalluar nga anomalite e koronareve).

Qëllimi i këtij studimi është përcaktimi i

prevalencës së modeleve anatomike të pemës koronare në faqen posteriore të zemrës duke qënë se paraqitet si zona me variabilitetin më të theksuar në këtë aspekt.

Schlesinger në vitin 1940 zhvilloi i pari konceptin anatomik të balancës dhe predominancës në qarkullimin arterial koronar të sipërfaqes diafragmale të zemrës. Duke përdorur *crux cordis* si pikë reference ai konkludoi në tre tipe të predominancës (*e djathtë, e balancuar dhe e majtë*).

Studiues të tjerë analizuan në të njëjtën mënyrë shpërndarjen anatomike koronare duke u

*Dërguar në Redaksi më 20 Janar 2005, miratuar për botim më 16 Qershor 2005.

Nga Shërbimi i Kardiokirurgjisë, QSUT "Nënë Tereza" Tiranë.

Adresa për letërkëmbim: Fagu A.: Shërbimi i kardiokirurgjisë, QSUT "Nënë Tereza" Tiranë.